

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 94. Quid addendum sit circa impedimentum publicæ honestatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

679. Q. 93. Quid dicendum sit ad hunc casum, quasi duplicis Matrimonii: Titius diu vixit cum Berta, utens eâ velut uxore, quam & uxorem suam esse sepius juravit coram testibus; non potest tamen ullo testimonio præsentis probare se Matrimonium contraxisse. Bertâ adhuc vivente Titius in facie Ecclesiæ contrahit aliud Matrimonium cum Caja. *Queritur*, quid hic agendum. *R.* Convenienda est conscientia Titii pro foro interno, qui si jam neget valorem primi Matrimonii, standum est pro secundo; Si autem asserat valere primum, nihilominus in foro externo solum secundum Matrimonium cum Caja debet censei validum, quia contra solennem contractum secundum formam Juris initum nullæ valent præsumptiones, quantumvis sint multæ & magnæ. *Barb. Bardi, Gob. tr. 10. n. 430. Krim. n. 477. Less. in auct. v. præscriptio. cas. 7.* citans alios multos, qui dicunt id tenere, quamvis pro Matrimonio cum Berta essent non tantum fama & indicia, quæ faciant vehementem præsumptionem, sed etiam, quamvis esset fama cum uno teste, quæ duo aliâs faciunt plenam probationem, & è contrâ, quamvis pro Matrimonio cum Caja in facie Ecclesiæ contracto essent tantum præter Parochum duo testes. Esse autem obligationem juridicè denunciandi virum, qui scitur vivâ primâ ducere secundam uxorem, docet *Burgh. cent. 2. cas. 23.* quia hoc vergit in contemptum Matrimonii, in damnum Reip. Christianæ, uxoris utriusque & prolium ex utraque gignendarum.

180. Q. 94. Quid addendum sit circa impedimentum publicæ honestatis. *R. S. 1.* Hoc impedimentum est propinquitas personarum orta ex sponsalibus

E
2Th
Pcle
La C

Tom

C. 11

bus vel Matrimonio rato, vi cuius neuter spon-
 sorum validè contrahit cum consanguineis al-
 terius: unde provenit ex quadam quasi affinita-
 te cum consanguineis sponsi vel sponsæ, etiam
 illegitimis, cum verè descendant ex eodem san-
 guine, *Krim.* n. 194. Appellatur iustitia publicæ
 honestatis, quia videtur iustum & decens, ho-
 nestatique publicæ congruum, ut inter se non
 copulentur Matrimonio, quos hoc impedimen-
 tum afficit. Oritur etiam tum, quando sponsa-
 lia vel Matrimonium initur per procuratores,
 vel per parentes ex consensu sponzorum; atta-
 men non oritur, si sponsalia vel Matrimonium
 sit nullum ex defectu consensûs, uti si alteruter
 fictè tantùm contraxerit, *Rebell. Avers.* q. 17. f. 5.
Gob. tr. 9. n. 368. contra *Sanch. De Justis* l. 2. c. 7.
 à n. 26. & alios.

§. 2. Circa publicam honestatem, quæ ori- 681.
 tur ex sponsalibus, ita statuit *Trid. sess.* 24. De re-
 form. Matr. c. 3. iustitiæ publicæ honestatis impedi-
 mentum, ubi sponsalia quacunque ratione valida non
 erant, *S. Synodus* prorsus tollit: ubi autem valida fue-
 rint, primum gradum non excedant. Et probabilius
 est cum *Rebel. Castrop. Pignat. tom.* 4. conf. 15. n.
 3. *Krimer* n. 204. *Kugler* n. 82. contra *Sanch.* l. 7.
 d. 68. n. 14. *Barb. Pirh.* & alios, Tridentinum intel-
 ligi de sponsalibus etiam occultis & ex occulta
 causa invalidis, cum dicat, quacunque ratione va-
 lida non erunt. Deinde *Pius V.* in Decreto, Ad Ro-
 manum spectat, declarat Decretum Concilii huiusmo-
 di omnino intelligendum esse & procedere in sponsalibus
 de futuro duntaxat, non autem in Matrimonio, sic ut
 presertur contracto, sed in eo durare adhuc impedi-
 mentum in omnibus illis casibus & gradibus, quibus de Jure
 veteri ante prædictum decretum Concilii introductum
 erat:

II.
 O. I.
 mor.
 vidii
 roix
 LVIII

erat : Unde imprimis certum est, quod publica honestas ex Matrimonio rato dirimat inclusive ad quartum gradum, licet oppositum tenuerint aliqui apud *Aversam* f. 4. Dein, cum ex Cap. *Ad audentiam* De sponsal. & ex Cap. un. De sponsal. in 6. colligatur, quod Jure veteri hoc impedimentum oriatur etiam ex Matrimonio rato invalido (præterquam, si invalidum sit ex defectu consensûs) v. g. ex Matrimonio, quod Titius Monachus contraheret cum Caja, inferunt *Avers.* f. 5. *Luca* De Matr. d. 7. n. 8. *Krim.* n. 205. Cajam postea invalidè contracturam cum consanguineo Titii usque ad 4. gradum. Quod plerique contra *Sanch.* apud *Castrop.* d. 4. p. 10. n. 3. extendunt etiam ad Matrimonium clandestinè initum, ubi *Trid.* est receptum, & certum est saltem in sententia eorum, qui dicunt tale Matrimonium habere vim sponsalium, de quo dixi n. 52. Et idem etiam in altera sententia dicunt AA. communiter cum *Pignat.* tom. 4. consult. 15. & tom. 7. c. 78. §. 3.

682. §. 3. Si Cajus prius inerat sponsalia cum Titia, & postea inerat Matrimonium ratum cum Berta matre vel sorore Titia, patet hoc Matrimonium esse invalidum ob publicam honestatem: attamen ex Cap. un. *De sponsalibus* in 6. Cajus tenetur ducere Titiam, hæc enim duo impedimenta non habent vim reciprocam dirimendi, *Laym. Gob.* n. 386. Ex quo inferunt plures cum *Avers.* f. 5. ex Matrimonio rato invalido cum aliqua, non oriri hoc impedimentum, pro speciali casu, quo præcesserunt valida sponsalia cum ejus filia vel sorore: E contra putat *Krimer* n. 200. re ipsa quidem oriri hoc impedimentum, sed ex dispositione illa Ecclesie non habere effectum Ju.

E
2Th
PCL
La
Tom

C

Juris, eò quod. Ecclesia nolit ideo impediri Matrimonium cum primâ.

§. 4. *Quamvis Rebell. Barb. Gonz. Pont. Hurt. 683, Dian. Engel citans declarationem, Busenb. hic, aliique apud Gob. à n. 372. Avers. f. 5. Krim. à n. 209. dixerint cessare hoc impedimentum, si sponsalia mutuo consensu sint dissoluta, contrarium tamen nunc tenendum est ob authenticam declarationem S. Congregationis datam 6. Julii 1658. & 10. ejusdem mensis approbatam ab Alexandro VII. quam referunt Fagn. in 4. decretalium Cap. Quod audientiam De Sponsal. & Matr. n. 29. Sperell. decis. 95. Pignat. tom. 5. consult. 50. p. 5. n. 1173. Gob. n. 358. in qua statuitur, nunc & deinceps certum esse debere, quòd maneat hoc impedimentum, etiam si sponsalia priora mutuo consensu sint dissoluta: Et ita nunc certum esse, docet etiam Wex in Ariadne p. 5. tr. 2. §. 6. à n. 26. Ratio est, quia ex sponsalibus validis oritur illud impedimentum, & illo semel orto non pendet à voluntate sponforum, ut maneat vel desinat. Hinc etiam manet, etiam si unus sponforum sit mortuus vel ingressus Religionem, uti fatentur omnes. Item manet ex sponsalibus ab impubere contractis, etiam si post pubertatem rescindat, uti constat ex Cap. Accessit, §. Sanè, De sponsal. impub.*

§. 5. Sponsalia impuberum, quamvis sint 684. suspensa, secundum dicta à n. 112. & detur locus resiliendi usque ad pubertatem, tamen secundum jam dicta inducunt hoc impedimentum, ita cum communi Spor. n. 180. Et idem est, si impuberes contrahant de presenti, talis enim contractus habet vim sponsalium secundum dicta n. 52. docetque Avers. f. 5.

§. 6.

685. §. 6. Ex dictis constat, quod Titius sponsus invalidè contrahat Matrimonium, cum matre, sorore, filia Cajæ sponsæ suæ; item quod Cajæ sponsa invalidè contrahat cum patre, fratre, filio Titii sponsi sui, quia hæ personæ attinguntur in primo gradu: è contrà Titius validè contrahit cum matertera, nepte, consobrina, aliisque remotioribus cognatis sponsæ suæ, Cajæ verò cum Patruo, nepote, & consobrino aliisque remotioribus consanguineis sponsi sui, quia hi non attinguntur in primo, sed secundo tantùm, vel remotiori gradu; non dirimit autem, nisi primus, si sit ex sponsalibus.
686. §. 7. An sponsalia ex metu gravi extorta inducant hoc impedimentum, colligi debet ex dictis n. 106. Si enim talia sponsalia sint irrita Jure naturæ, non inducunt: si sint ab initio Jure naturæ valida, sed tantùm rescindibilia, inducunt: & ideo etiam inita ex metu levi, quia secundùm dicta n. 105. sunt valida, licet sint rescindibilia, inducunt hoc impedimentum.
687. §. 8. Publicam honestatem non oriri ex sponsalibus conditionatis conditione necdum adimpletâ, decidit Cap. un. *De sponsal. in 6.* Neque oritur ex promissione mutua volentium se obligare sub veniali tantùm, vel tantùm sub pœna perdendi, v. g. arrham, secundùm dicta n. 59. Neque ex promissione mutua Matrimonii factâ à pueris ante septennium, secundùm dicta n. 50. Neque ex promissione Matrimonii cum aliqua indeterminatè, v. g. cum una ex filiabus Titii uti colligitur ex Cap. un. *De sponsal. in 6.* nam re ipsa non sunt sponsalia secundùm dicta n. 97. Si dispenseretur in impedimento affinitatis ex copula licita, hoc ipso dispensatur etiam in publica honestate.

E
2Th
PCL
La C

Tom

C

honestate, quamvis de illa non sit facta mentio, uti dicitur n. 913.

Q. 95. An publica honestas vel affinitas contracti n- 688.
ter infideles dirimat Matrimonium suscepto Baptismo prius contrahendum. R. Negat absolute & probabiliter Henriq. quia cum talia impedimenta sint ex solo Jure ecclesiastico, cui neuter infidelis subdebat, non ligabunt illos post Baptismum, nisi hoc ipso tempore, ab iis contrahantur. Sanch. Con. & alii variè distinguunt, sed Aversa q. 17. s. 6. & Kugler à n. 1902. absolute & etiam valde probabiliter affirmant, quia quamvis Ecclesia non possit statuerè aliquid, quo ligentur, quamdiu sunt infideles, tamen potest statuere aliquid, quo ligentur, quando erunt fideles. Et ita cum post Baptismum non possint contrahere, v. g. cum consanguinea in quarto gradu, quamvis id potuissent ante Baptismum, idem erit de reliquis istis impedimentis: & ratio universalis est, quia Canones absolute dicunt, quòd fideles habentes tale impedimentum, sive talem relationem ad invicem, non possint valide contrahere, & Canones illi non distinguunt, an in illud inciderint ante, an post Baptismum, ergo cum post Baptismum sint fideles, & tale impedimentum, sive talem relationem ad invicem habeant, non poterunt, nisi eà dispensatà contrahere.

Quid dicendum sit circa impedimentum criminis inter tales infideles, dixi n. 628.

Q. 96. Quid notandum sit circa impedimentum e- 689.
tatis. R. §. 1. Cum impotentia impuberum ad

generandum sit tantum temporanea, non dirimit Jure naturæ Matrimonium, sed tantum ecclesiastico, in masculis ante 14. : in femellis ante

Tom. VIII.

Ff

12.:

II.
O.I
mor.
Lidii
Troix
LVIII